

UNIVERS
DE
COLORS

GUIA D'AULA

Educació Infantil

BARCANOVA
EDITORIAL

LLENGUA

4 anys

UNIVERS
DE
COLORS

3 anys

4 anys

5 anys

GUIA D'AULA

MOSTRA

Educació Infantil

BARCANOVA
EDITORIAL

LLENGUA

Equip editorial:

Cap del projecte editorial: Montse Ballaró
Coordinació editorial i edició: Montse Ciprés
Correcció: Immaculada Riera
Documentalista: Cristina Boj

Disseny de la coberta i dels interiors: Laura R. Dengra
Coordinació tècnica i maquetació: Gemma Vadillo

Fotografies de la coberta: Elena Eskevich / Shutterstock.com
Il·lustració de la coberta: Montse Español

Autores: Rut Barjuan, Elisabet Estapé, Dolors Maimir

© 2019 d'aquesta edició: Editorial Barcanova, SA
Rosa Sensat, 9-11, 4a planta. 08005 Barcelona
Telèfon 932 172 054. Fax 932 373 469
barcanova@barcanova.cat / www.barcanova.cat

Printed in Spain

Reservats tots els drets. El contingut d'aquesta obra està protegit per la llei, que estableix penes de presó i multes, a més de les indemnitzacions corresponents per danys i perjudicis, per a aquells que reproduïssin, plagiessin o comunicuessin públicament, totalment o parcialment, una obra literària, artística o científica, o la seva transformació, interpretació o execució artística fixada en qualsevol tipus de suport o comunicada per qualsevol mitjà, sense l'autorització preceptiva.

ÍNDEX

★ Presentació	5
★ Materials del projecte	
★ Programació d'aula	7
★ La llengua en l'Educació Infantil	
★ Proposta metodològica	
★ L'avaluació en l'Educació Infantil	
L'avaluació, una eina educativa	
Relació entre família i escola	
Pautes per a les entrevistes amb les famílies	
Model d'informes per lliurar a les famílies	
★ Full per full	15
Full per full. 1r trimestre	17
Full per full. 2n trimestre	
Full per full. 3r trimestre	

Els apartats amb número de pàgina són els que us oferim en aquesta mostra de la Guia d'aula; la resta d'apartats els trobareu en la Guia d'aula definitiva.

PRESENTACIÓ

L'Univers de Colors Llengua és un material format per un conjunt d'activitats, contes i recursos de llengua catalana adreçats a infants de 3, 4 i 5 anys.

Aquest projecte es basa en la idea que l'aprenentatge de la llengua ha de ser vivencial i lligat a l'entorn de l'infant. Donem importància a la família, considerada un dels principals agents educadors. Per això, proposem un tipus de material manipulable per fer d'enllaç entre la família i l'escola. També suggerim un treball per projectes, que ve a ser una manera d'implicar les famílies en les activitats, de donar protagonisme als infants, de vetllar per la qualitat de les relacions entre aquests i de despertar la creativitat, la curiositat i l'interès de tots ells.

Donem importància a l'educació emocional com a base per adquirir qualsevol aprenentatge. Cada curs parteix d'un personatge —un dragonet— que ens servirà per introduir el treball de les emocions a l'aula. A 3 anys el personatge és en Nuc, un dragonet que viu amb la seva família i que s'inicia a l'escola de «nens grans» amb tot el ventall emocional que això comporta: alegria i tristesa. A 4 anys, tenim la Nona, una dragoneta que té dos germans amb els quals juga al parc i sempre viu aventures. Amb ella introduïm la sorpresa com a emoció a treballar a l'aula. A 5 anys ens trobem amb en Paf, que ha de marxar de colònies i li venen totes les pors.

El treball de la llengua oral és la base per poder tenir un bon nivell de lectura i escriptura. Cal jugar amb les paraules i amb els òrgans que ens permeten parlar; per això introduïm activitats de consciència fonològica i de treball orofacial. A l'hora de treballar, ens hem basat en el calendari de festes i tradicions del nostre país perquè ens servís de fil conductor; així, hem utilitzat tot tipus de recursos literaris: contes populars i d'autor, dites, embarbussaments, poemes, endevinalles i cançons. El joc sempre ha de ser present a l'hora de treballar amb infants d'aquestes edats, ja que és la seva principal eina d'aprenentatge. Així, tenint en compte les característiques dels infants d'aquestes edats, hem anat introduint el joc cooperatiu, de manera que els nens i les nenes s'ajudin els uns als altres i aprenguin a aprendre junts.

Per últim, anem introduint, de mica en mica, la llengua escrita, tant en la lectura com en l'escriptura, tenint en compte totes les capacitats per a l'aprenentatge escolar, com ara l'atenció visual i auditiva, la memòria visual i auditiva, el traç, etc.

Esperem que els mestres, les educadores i els educadors trobeu, en aquest material, un suport útil que us serveixi d'ajut a l'hora de poder gaudir, amb els infants, de les diferents situacions d'ensenyament i aprenentatge que sorgeixen dins les aules de l'Educació Infantil.

PROGRAMACIÓ D'AULA

PROGRAMACIÓ D'AULA

Objectius didàctics, capacitats, criteris d'avaluació i continguts d'aprenentatge

Us presentem la programació d'aula d'aquest projecte per mitjà d'uns quadres en què es detallen els objectius didàctics, les capacitats i els criteris d'avaluació. Darrere dels quadres de cada trimestre també presentem els continguts d'aprenentatge.

PROGRAMACIÓ LLENGUA • 3 ANYS

PRIMER TRIMESTRE

OBJECTIUS DIDÀCTICS	CAPACITATS									CRITERIS D'AVUÀLACIÓ	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Comprendre narracions orals: contes (fulls 1, 8, 11).	★			★							Escoltar i comprendre contes nous i tradicionals.
Descobrir el nom propi com a element d'identitat (fulls 2, 12).	★			★						★	Saber el nom propi. Conèixer el nom dels companys i les companyes.
Identificar i descriure pertinences (fulls 3, 14).			★							★	Reconèixer les pròpies pertinences.
Expressar-se mitjançant la paraula en situacions de conversa (fulls 1, 3, 4, 5, 9, 10, 13, 14, 15, 16).	★			★						★	Usar la llengua oral per expressar idees, desitjos, sentiments i emocions.
Augmentar, progressivament, l'adquisició de vocabulari (fulls 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15).				★							Fer un ús correcte del vocabulari. Relacionar conceptes amb diferents camps semàntics.
Identificar i reconèixer diferents elements relacionats amb l'aula i l'entorn escolar (fulls 4, 5).				★							Identificar les joguines de l'aula. Mostrar curiositat i iniciativa per la descoberta.
Expressar, oralment, gustos, desitjos, sentiments, emocions, acords... (fulls 1, 4, 9, 14, 15, 16).	★			★							Manifestar, verbalment o mitjançant gestos, gustos, desitjos, sentiments... de manera lliure.
Aprendre cançons conegudes i cantar-les (fulls 6, 11, 16).					★					★	Relacionar les cançons amb elements de l'entorn proper i amb les diferents estacions de l'any o amb els diferents tipus de clima.
Discriminar, mitjançant l'oïda, accions, sons, sorolls, onomatopeies... (fulls 7, 13).				★							Mostrar actitud d'escolta. Identificar i reconèixer sons, sorolls i onomatopeies de l'entorn proper.
Identificar, descriure i organitzar les principals seqüències i escenes d'un conte (fulls 8, 11, 12).				★							Identificar i reconèixer escenes d'un conte.
Introduir el títol com a element important dels contes i com a font d'informació (fulls 8, 11).					★						Localitzar el títol d'un conte. Saber anticipar el context o un conte segons el seu títol.
Iniciar el plantejament i la resolució d'hipòtesis, reflexions... (fulls 10, 11, 13, 14).			★	★							Mostrar curiositat i interès per la descoberta.
Comprendre i aprendre una endevinalla (full 10).				★							Mostrar actitud d'escolta i curiositat per identificar la resposta.
Descobrir i comparar la sonoritat de les paraules (fulls 10, 12, 14).			★	★							Mostrar interès i curiositat per descobrir rimes.
Reconèixer la bafarada com a expressió gràfica del llenguatge parlat (full 13).					★						Identificar la bafarada.
Comprendre i aprendre una dita o un poema (fulls 14, 15).				★							Mostrar actitud d'escolta i curiositat per entendre el significat.
Identificar festes i tradicions de Catalunya (fulls 8, 15, 16).							★				Identificar els elements de la festa: castanyada, Nadal. Relacionar la festa amb l'estació de l'any.

PRIMER TRIMESTRE

OBJECTIUS DIDÀCTICS	CAPACITATS									CRITERIS D'AVUÀLUCIÓ	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Identificar diferents elements de l'entorn relacionats amb la tardor (fulls 6, 8, 10).				★		★					Identificar els colors típics de la tardor. Identificar característiques i regularitats de la tardor en l'entorn natural: castanyes i bolets.
Representar un conte/un poema/una dita/una cançó mitjançant els llenguatges verbal i corporal (fulls 6, 10, 11, 14, 15).	★	★	★		★			★		★	Manifestar les habilitats necessàries per poder interpretar i crear en els llenguatges verbal i corporal i escenificar recursos literaris.
Reconèixer els personatges d'un conte o una cançó (fulls 1, 3, 8, 9, 11, 12).				★	★						Identificar els personatges d'un conte o una cançó. Mostrar curiositat i iniciativa per la descoberta.
Identificar elements de l'entorn relacionats amb l'hivern (fulls 14, 15, 16).			★		★	★				★	Mostrar interès per observar elements de l'entorn relacionats amb l'hivern: roba. Identificar tradicions i festes populars de l'hivern.

Continguts d'aprenentatge

DESCOBERTA D'UN MATEIX I DELS ALTRES

Autoconeixement i gestió de les emocions

- Exploració i reconeixement de les pròpies possibilitats a través del cos: emocionals, expressives, cognitives... (fulls 1, 6, 7, 9, 11, 13, 15).
- Actitud optimista, esforç i iniciativa per anar resolent situacions de dificultat: emocionals, relacionals i intel·lectuals; comptant amb l'ajut de les persones adultes o els iguals (fulls 1, 9).
- Identificació de les emocions bàsiques: alegria, tristesa, enuig a partir de les pròpies vivències. Associació amb causes i conseqüències (fulls 1, 9).
- Expressió de les pròpies emocions per mitjà dels diferents llenguatges: corporal, plàstic, musical i verbal. Adquisició progressiva del vocabulari referit a les emocions (fulls 1, 9).

Joc i moviment

- Gust i valoració del joc, l'exploració sensorial i psicomotriu com a mitjà de gaudi personal i de relació amb si mateix, amb els altres i amb els objectes (fulls 3, 4, 5, 10, 13, 16).
- Creixement personal en el desenvolupament de diversos jocs: de maternitat, de contrastos, exploratoris, sensoriomotors, simbòlics (fulls 3, 4, 7, 10, 13).
- Sentiment de pertànyer al grup i compromís de participar en projectes compartits (fulls 2, 4, 13, 16).

Autonomia personal i relacional

- Aplicació d'hàbits d'autonomia i rutines en la vida escolar, mostrant iniciativa i esforç per trobar personalment solucions a situacions i dificultats superables, sabent demanar ajuda quan faci falta i acceptar-la quan calgui (fulls 1, 2, 3, 4, 13, 14).
- Participació en la cura i manteniment dels objectes i espais col·lectius (fulls 3, 4, 5, 6).
- Iniciativa per fer propostes, comunicar experiències i participar activament en la presa de decisions (fulls 10, 13).

DESCOBERTA DE L'ENTORN

Exploració de l'entorn

- Observació i identificació de diferents elements de l'entorn: materials, objectes, espais (fulls 3, 4, 5).
- Observació i identificació de diferents elements de l'entorn: la tardor (fulls 6, 8, 10).
- Observació i identificació de diferents elements de l'entorn: els animals (full 13).
- Observació i identificació de diferents elements de l'entorn: Nadal (fulls 15,16).
- Observació i identificació de l'entorn social: l'aula, l'escola. Reconeixement de pertinença a l'escola, al grup classe, i les relacions que s'hi estableixen (fulls 2, 4, 5, 6, 13).
- Identificació de festes, tradicions, històries o llegendes de l'entorn proper i de Catalunya. Interès per participar en activitats socials i culturals i per conèixer manifestacions pròpies de les cultures de companys i companyes de classe (fulls 8, 15, 16).
- Identificació de diferents ocupacions i serveis que desenvolupen les persones adultes de l'entorn (full 5).

- Ús de diferents recursos gràfics per recollir i comunicar les observacions com el dibuix o la càmera fotogràfica, entre altres (fulls 2, 9, 12, 13).
- Valoració de les normes que regeixen la convivència en els grups socials, tot establint relacions de respecte i col·laboració amb les persones de l'entorn proper (fulls 2, 4, 6, 13).

Experimentació i interpretació

- Observació i reconeixement de semblances i diferències en organismes, objectes i materials: color, grandària, mida, plasticitat, utilitat, sensacions i altres propietats (fulls 3, 5, 6, 7, 14).
- Observació de característiques: colors, elements de la tardor (fulls 6, 8, 10).
- Curiositat i iniciativa per la descoberta, per fer-se preguntes (fulls 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10).

Raonament i representació

- Reconeixement de seqüències i ordenació temporal de fets i activitats de la vida quotidiana i de contes (fulls 1, 3, 8, 9, 12).

COMUNICACIÓ I LLENGUATGES

Observar, escoltar i experimentar

- Sensibilitat i interès per l'escolta, l'observació i l'exploració de les possibilitats sonores i simbòliques d'elements de l'entorn (fulls 7, 13).
- Participació i escolta activa en situacions habituals de comunicació, com ara converses, contextos de joc, activitats de la vida quotidiana i activitats relacionades amb la cultura (tots els fulls).
- Comprensió del llenguatge no verbal com a expressió de les emocions (fulls 1, 9, 15).
- Escolta i comprensió de narracions, contes, cançons, llegendes, poesies, endevinalles i dites, tradicionals i contemporànies, com a font de plaer i d'aprenentatge (fulls 1, 6, 8, 10, 11, 14, 15, 16).
- Experimentació amb el gest i el moviment, dansant, jugant a crear diferents moviments amb el cos, per saber trobar la pròpia capacitat expressiva i les emocions que comporta (fulls 11, 15).
- Escolta activa de creacions musicals (fulls 6, 16).
- Experimentació amb tècniques plàstiques bàsiques: estampació, pintura (full 6).
- Exercitació de destreses manuals: enganxar adhesius, gomets, papers (fulls 2, 3, 5, 7, 8, 10, 11, 16).
- Exercitació de destreses manuals: pintar, treure cartolines encunyades, adquirint coordinació oculo-manual (fulls 1, 4, 10, 15).
- Exploració de diferents instruments: llapis, colors de fusta, retoladors, per produir missatges escrits o gràfics (fulls 1, 4, 15).
- Satisfacció per les descobertes i els progressos individuals i de grup en les habilitats lingüístiques i expressives (full 12).

Parlar, expressar i comunicar

- Interès per compartir interpretacions, sensacions i emocions provocades per les produccions artístiques: literàries, musicals, teatrals, plàstiques i audiovisuals (fulls 6, 8, 11, 12, 15, 16).
- Ús i valoració progressiva de la llengua oral per evocar i relatar fets, per expressar i comunicar idees, desitjos i sentiments, com a forma d'aclarir, organitzar i accedir al propi pensament, per regular la pròpia conducta i la dels altres (fulls 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 14).

- Ús de recursos expressius del propi cos i de suports visuals en la comunicació oral (fulls 1, 9, 15, 16).
- Gust per participar en les converses amb l'ús progressiu de les normes que regeixen els intercanvis lingüístics: torns de parla, atenció, manteniment i canvi de tema, adequació al context, i de les formes establertes socialment per iniciar, mantenir i finalitzar les converses (fulls 1, 2, 15).
- Participació en converses sobre diferents temes, tot compartint les descobertes, hipòtesis, desitjos, sentiments i emocions, aprenent a contrastar i a incorporar les aportacions dels altres (fulls 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 13, 15, 16).

Interpretar, representar i crear

- Ús dels llenguatges verbal, musical, com a objecte de diversió, de creació i d'aprenentatge a través de jocs lingüístics i expressius (fulls 10, 12, 13, 14, 15).
- Ús del llenguatge musical com a objecte de diversió i d'aprenentatge (full 6).
- Ús del llenguatge corporal com a objecte de diversió i d'aprenentatge (fulls 1, 11, 15).
- Ús d'estratègies per aproximar-se a la lectura, com ara la identificació de paraules significatives i usuals, ús del context i de la forma de l'escrit, reconeixement de lletres, ús de les il·lustracions, gràfics i altres imatges (fulls 8, 11, 12, 13, 14).
- Creació individual i col·lectiva de diferents tipus de textos, com ara contes, relats, rodolins i endevinalles, gaudint del plaer de la creació de mons imaginaris a través de les paraules i les imatges (fulls 8, 10, 11, 12).
- Interpretació de cançons i danses tradicionals catalanes i d'arreu del món, i representació de personatges, fets i jocs d'expressió corporal (fulls 6, 11, 15, 16).
- Ús de llibres, també en format multimèdia, per imaginar, informar-se, divertir-se, estar bé (fulls 8, 11).
- Iniciació en les habilitats per a l'anàlisi de la llengua, correspondència so-grafia, segmentació sil·làbica, amb ús de vocabulari específic per referir-se a alguns dels seus elements bàsics: paraula, lletra, so, títol. Gust per provar, reformular i reflexionar sobre la llengua (fulls 8, 11, 12).
- Ús de procediments, com ara preguntar, negociar, predir, planificar, raonar, simular (fulls 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 14).
- Valoració i respecte per les produccions orals, gràfiques i escrites pròpies i dels companys i companyes (fulls 2, 13, 15).

FULL PER FULL

1r trimestre

RELACIÓ FAMÍLIA-ESCOLA

El titella d'en Nuc representa la mascota del curs i els infants el portaran a casa per poder ser utilitzat, com a mitjà de relació i comunicació amb les famílies, a l'hora de treballar, jugar, descobrir coses i aprendre.

ACTIVITATS D'APRENTATGE

Activitats prèvies

- Conversar i recordar com van fer l'entrada a l'escola el primer dia: com es van sentir, si van plorar, per què van plorar, què els va agradar més...
- Jugar a representar i a gesticular les emocions a través de l'expressió corporal i facial en una situació determinada: compartir una joguina, donar un cop a un altre sense voler, quedar desemparat en el moment que el deixen a l'escola, trobar-se acompanyat en el moment que el van a buscar a l'escola...

Activitats en el full

- Explicar el conte «En Nuc comença l'escola».
- Conversar sobre l'argument del conte, sobre el personatge d'en Nuc i identificar les emocions.
- **Pintar en Nuc amb ceres de color groc.**

CONTINGUTS

Expressió i comprensió oral

- Llenguatge oral com a mitjà de comunicació.
- Comprensió del conte.
- Participació progressiva en les converses respectant les normes de comunicació: torn de paraula, atenció, adequació al context...

Educació emocional

- Identificació i expressió de les emocions bàsiques: content i trist.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Escoltar i comprendre el conte «En Nuc comença l'escola».
- Reconèixer el personatge principal del conte.

MATERIAL RELACIONAT

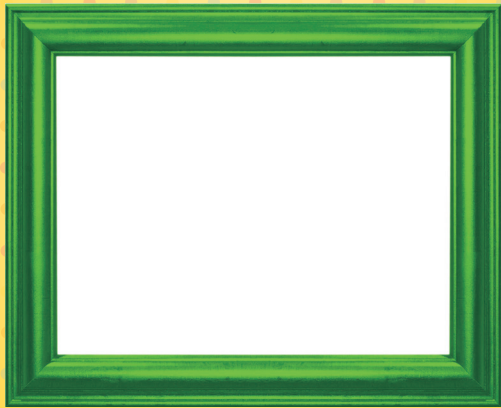
- Conte «En Nuc comença l'escola».
- Locució del conte «En Nuc comença l'escola».

Material manipulable

- El personatge: en Nuc.
- Motlles de lletres: N U C.

Notes

LA MEVA CLASSE

CONTINGUTS

Expressió i comprensió oral

- Llenguatge oral com a mitjà de comunicació.
- Presentació mitjançant el nom propi.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Presentar-se dient el seu nom davant del grup classe.
- Reconèixer el nom d'algun company o companya.

ACTIVITATS D'APRENTATGE

Activitats prèvies

- Fer una rotllana. La mestra va assenyalant els diferents infants que formen la rotllana i va dient els seus noms. Escoltar la presentació de la mestra o el mestre: «Hola. Em dic... i aquest curs, a P3, seré la vostra mestra (o el vostre mestre); m'agradaria saber com us dieu vosaltres». Dir, per torns, cada infant el seu nom a la resta de companys i companyes i escoltar els noms que diuen ells.

Activitats en el full

- **Fer una fotografia de tot el grup classe i enganxar-la en l'espai reservat.**

Notes

LA MEVA MOTXILLA

ACTIVITATS D'APRENTATGE

Activitats prèvies

- Observar la nostra motxilla i parlar sobre què hi portem.
- Comprovar quins objectes tenen iguals en Nuc i cada un dels infants.

Activitats en el full

- Enganxar damunt la motxilla les coses que en Nuc hi porta o bé enganxar-hi el que hi porta cada alumne.

CONTINGUTS

Expressió i comprensió oral

- Identificació i ús de vocabulari concret.
- Descripció de pertinences; relació de pertinences.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

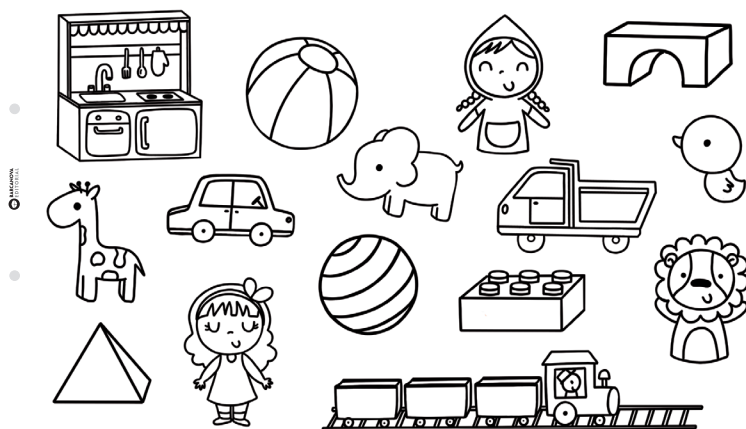
- Anomenar i descriure les coses que porta cada alumne a la motxilla.

MATERIAL RELACIONAT

- Full d'adhesius.

Notes

LES JOGUINES

CONTINGUTS

Expressió i comprensió oral

- Localització dels diferents espais de l'aula.
- Presentació i identificació de les joguines de l'aula.
- Expressió de desitjos.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Conèixer i anomenar les diferents joguines que hi ha a l'aula.
- Escollir les joguines que els agraden més.

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

Activitats prèvies

- Conversar sobre els espais de l'aula: què hi ha, com es diu, per a què serveix...
- Presentar les joguines de l'aula i parlar-ne: què és?, per a què serveix?
- Conversar sobre les joguines que tenen a casa: amb qui juguen?, a què poden jugar?, com hi poden jugar?...
- Explorar i descobrir les diferents joguines de l'aula i jugar-hi.

Activitats en el full

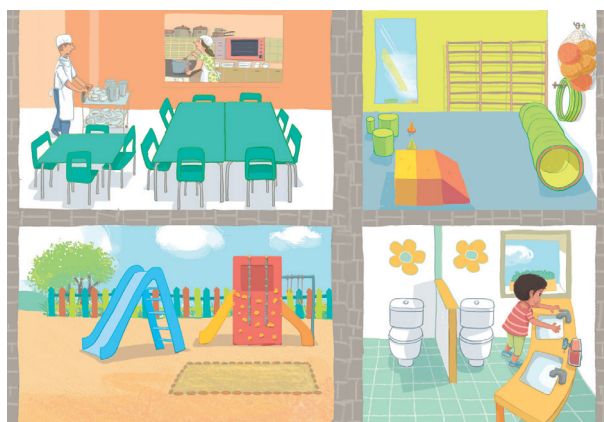
- **Pintar les joguines que agraden més a l'alumne.**

ACTIVITAT DIGITAL

- **Joguines.** Clicar les imatges que són iguals que la del model.

Notes

EN NUC ES PASSEJA PER L'ESCOLA

ACTIVITATS D'APRENTATGE

Activitats prèvies

- Recordar els espais de l'escola d'en Nuc i parlar-ne; després identificar els espais de la pròpia escola. Trobar semblances i diferències entre els espais reals i els fantàstics (conte).
- Passejar pels diferents espais de l'escola. Observar què hi ha en cada zona, qui hi ha, què s'hi fa, per a què serveix...
- Agafar diversos objectes reals que hi hagi en els diferents espais de l'escola; classificar-los i relacionar-los d'acord amb el lloc on es poden localitzar: cuina, pati, lavabo, aula de música...

Activitats en el full

- Enganxar els adhesius en el lloc corresponent.

ALTRES RECURSOS

Cançó de Jaume Barri: *Sortim a jugar*.

Sortim a jugar

*El sol truca a la porta,
quin dia més clar.
El pati ens espera.
Sortim a jugar.*

CONTINGUTS

Expressió oral i vocabulari

- Observació i reconeixement dels diferents espais de l'escola.
- Relació i associació d'objectes segons l'espai de què es disposi.
- Adquisició progressiva de vocabulari.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Reconèixer i identificar què es fa en els diferents espais de l'escola.
- Relacionar objectes concrets amb l'espai corresponent.

MATERIAL RELACIONAT

- Full d'adhesius.

ACTIVITAT DIGITAL

• On trobem els objectes?

Clicar el lloc on trobem els objectes indicats.

Notes